

גמ"ר 62/05/14 - נועם פינסקי נגד פרקליטות מחוז צפון- פלילי

בית משפט השלום לתעבורה בנצרת

גמ"ר 62-05-14 פרקליטות מחוז צפון- פלילי נ' פינסקי

לפני	כב' השופט אלכס אחטר
המבקש	נועם פינסקי ת.ז.
נגד	
המשיבה	פרקליטות מחוז צפון- פלילי

החלטה

1. לפני בקשת המבקש לתיקון כתב האישום בשל טענה מקדמית לפי סעיף 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**") בגין פגם בכתב האישום, כך שמיוחסים למבקש מספר סעיפי אישום, בגין אותה עבירה.

2. אקדים ואציין, כי אני דוחה את הטענה המקדמית ומותיר את כתב האישום על כנו.

הרקע לבקשה

3. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 11.02.2014, סמוך לשעה 06:40 נהג המבקש ברכב פרטי מסוג סקודה (להלן: "**הרכב**"), מכיוון היציאה מקיבוץ אפיקים לכיוון הצומת המתחבר לכביש מס' 90 (להלן: "**הצומת**"), כשבכוונתו לפנות בצומת שמאלה, לכיוון צפון. באותה עת, נהג חליל אבו אסמאעיל (להלן: "**המנוח**"), באופנוע מסוג ימאהה (להלן: "**האופנוע**"), בכביש 90 בכיוון הצומת, מכיוון צפון לדרום. כשהגיע המבקש אל הצומת, לא ציית לתמרור עצור, לא הבחין באופנוע עליו רכב המנוח, שהתקרב אל הצומת מצידו השמאלי של המבקש, נכנס לצומת בעודו חוסם את נתיב נסיעתו של המנוח והחל בפניה שמאלה. המנוח האט את מהירות נסיעתו, הבהב באורות האופנוע והסיט מעט שמאלה את האופנוע, בניסיון להימנע מהתנגשות, אולם המבקש המשיך בנסיעתו וכתוצאה מכך פגע בחזית האופנוע עם צדו הימני של הרכב (להלן: "**התאונה**"). כתוצאה מהתאונה הועף המנוח באויר והוטל למרחק של כ-35 מ'. מותו נקבע כעבור זמן קצר. כתוצאה מהתאונה נפגע גם המבקש (מכות יבשות במקומות שונים בגופו). שני הרכבים ניזוקו קשות עקב התאונה.

4. ביום 1.05.2014 הוגש נגד המבקש כתב האישום לפיו, התאונה ותוצאותיה הקשות נגרמו בשל רשלנות של המבקש, אשר נהג ברכב בקלות ראש, ברשלנות ובחוסר זהירות, בכך שלא שם לב לכביש,

עמוד 1

למתרחש בו ולסביבתו, לא ציית לתמרור עצור ולכן פגע באופנוע וגרם למותו של המנוח.

כתב האישום מייחס למבקש עבירה של גרם מוות ברשלנות, בניגוד לסעיף 304 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ולסעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א-1961 (להלן: "פקודת התעבורה"); עבירה של גרם נזק לאדם ולרכוש ברשלנות, בניגוד לסעיפים 21(ב)(2) לתקנות התעבורה התשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה") וסעיפים 62(2) ו-38(2), (3) לפקודת התעבורה; נהיגה בקלות ראש, בניגוד לסעיפים 62(2) ו-38(2), (3) לפקודת התעבורה, ואי ציות לתמרור, בניגוד לסעיפים 22(א) לתקנות התעבורה ו-62(8) לפקודת התעבורה.

5. במסגרת הדיון שהתקיים ביום 15.07.2014, כפר המבקש באישומים המוצגים בכתב האישום, וב"כ הנאשם העלה טענה מקדמית, לפי סעי' 149(3) ל-חסד"פ שעניינו "פגם או פסול בכתב אישום". מכאן הבקשה שלפני.

טענות המבקש

6. לטענת ב"כ המבקש כתב האישום פגום, שכן אין להאשים את המבקש בעבירות בעלות מהות דומה גרימת מוות ברשלנות באופן כללי, כמפורט בסעיף 304 לחוק העונשין, וגרימת מוות ברשלנות תוך שימוש ברכב, כמפורט בסעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה. זאת ועוד, העבירות המיוחסות למבקש בסעיפי האישום 2-4, אי ציות לתמרור עצור, נהיגה בקלות ראש וגרימת נזק, נכללות בעבירה החמורה יותר, גרימת מוות בנהיגה רשלנית, בניגוד לסעיף 64 לפקודת התעבורה, ולא בעבירה הכללית המצויה בסעיף 304 לחוק העונשין. משכך, בלא תיקון הפגם, יהיה המבקש חשוף לעונשים כפולים ומשולשים, באם יורשע.

טענות המשיבה

7. המאשימה טענה מנגד, כי טענות המבקש לגבי העבירות המיוחסות לו, אינן מהוות טענות מקדמיות, אלא סוגיות שבירורן אמור להיעשות במהלך ניהול המשפט, הגם שהנאשם כופר במיוחס לו בכתב האישום, כך שטענותיו הינן טענות בעלמא, בשלב זה. לטענתה, לא נפל כל פגם בכתב האישום, שכן לא נטען כי הושמט פרט ענייני או מהותי מכתב האישום והמבקש לא הציג כל פגיעה אפשרית בהגנתו, או עיוות דין. אין ממש בטענה, כי נפל פגם בכך שבכתב האישום צוינו הן סעיף 304 לחוק העונשין והן סעיפים 40 ו-64 לפקודת התעבורה, שכן הסעיפים שבפקודת התעבורה מגדירים את יסודותיה של עבירת גרימת מוות ברשלנות תוך שימוש ברכב, וישנה חשיבות לא רק לתוצאה שגרם המבקש במעשיו, אלא גם לדרך ולנסיבות בהן נגרמה, מכאן פירוט העבירות שבכתב האישום, אשר נתמך בעובדות המפורטות בו. אין המדובר במצב בו העבירה העיקרית, גרימת מוות ברשלנות, מכילה את יסודות העבירות הנוספות המיוחסות למבקש. אי ציות לתמרור איינה נבלעת בעבירה של גרימת מוות ברשלנות שהינה עבירה תוצאתית ומחייבת קשר בין התנהגות המבקש לבין גרימת התוצאה, בעוד אי ציות לתמרור הינה עבירה התנהגותית שאינה מותנית בגרימת תוצאה כלשהי. זאת ועוד, תיקון 113 לחוק העונשין,

מדגיש את חשיבות נסיבות ביצוע העבירה לצורך קביעת עונשו של נאשם, משכך על כתב האישום לציין את מכלול העובדות והעבירות שיש בהן כדי ללמד על נסיבות ביצוע העבירות.

דין והכרעה

8. עסקינן בטענה מקדמית מכח סעיף 149(3) לחסד"פ ולפיה קיים פגם או פסול בכתב האישום בתיק זה, בכך שהמשיבה ניסחה את הוראת החיקוק בכתב האישום כך שהיא כוללת גם ציון בדבר עבירה על סעיף 304 לחוק העונשין וגם עבירה על סעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה.

לשיטתו של ב"כ המבקש, המסתמכת על תוכן החלטה שניתנה על ידי בית המשפט העליון בבש"פ 7027/01 בעניין פרנסואה אבוטבול נגד מדינת ישראל, ראוי כי בתיק שלפני אורה למשיבה לתקן את כתב האישום באופן שתימחק העבירה על סעיף 304 לחוק העונשין ותיוותר רק העבירה לפי סעיף 64 ו-40 לפקודת התעבורה.

דין הטענה המקדמית להידחות.

9. על מנת שתתקבל טענה מקדמית, בדבר פגם או פסול בכתב האישום, אשר תצדיק את תיקונו או ביטולו נדרש בהקשר שלפני כי אגיע למסקנה, כי קיים חוסר דיוק בציון הוראות החיקוק וכי זה האחרון עלול להטעות את הנאשם ולהביאו לנקוט קו הגנה שאינו הולם את הוראת החיקוק "האמיתית" אליה מתכוונת התביעה. (ראה לענין זה- י. קדמי, **על סדר הדין בפלילים**, חלק שני, 2009, ע' 1278 ואילך- להלן: "קדמי").

בע"פ 88/58 קייזר נ' היועץ המשפטי, נקבע כי :

"המטרה העיקרית של גליון-אישום היא: מתן ידיעה ברורה לנאשם על ההאשמות בהן הואשם... על היועץ המשפטי לציין באופן מפורש ובפה מלא מהן פרטי ההאשמות בנוגע אליהן בדעתו להביא עדויות, ואין די ברמיזה בלבד. כל זה בא כדי לתת לנאשם אפשרות להכין את עדותו הנגדית. כלומר: מתוך קריאת גליון האישום צריך להתברר לנאשם מה הן העובדות שבדעת היועץ המשפטי להוכיח נגדו. מכאן יוצא שאין להיתפס לליקויים ניסוחיים גרידא. כשכוונת היועץ המשפטי הינה ברורה על אף ליקוי בניסוח גליון-האישום לא תישמע טענת הנאשם שהופתע ולא הכין ראיות נגדיות. כשכתב-אישום מכיל בתוכו פרטים רבים המטפלים כולם במסכת עובדות אחת, על הנאשם לקרוא את כל כתב-האישום כחטיבה אחת ולא לפצלו כאילו כל אשמה ואשמה מתייחסת למסכת עובדות שונה ונפרדת".

ברע"פ 5978/04 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(4) 594, נקבע כי "בציון הוראות החיקוק יש כדי לאפשר לנאשם להתגונן כראוי מפני האישומים נגדו... רק פירוט כאמור יש בו כדי להעמיד את הנאשם מעיקרו על מהותן של טענות התביעה, דבר שהוא חיוני כדי שיוכל לערוך הגנתו על יסוד ידיעת האישום והעונש

עמוד 3

הקבוע לצדו, והוא גם דרוש כדי להעמיד את בית-המשפט על טיבן והיקפן של טענות התביעה"

חובת התביעה לנסח את סעיפי האישום בפירוט ובתשומת לב, כפי שנאמר: **"הוראות החיקוק, אף שפירוטן בכתב האישום נושא היום אופי פורמלי בעיקרו, עדיין שמור להן תפקיד ענייני בכך שהן 'משלימות' את תמונת ה'התרחשות' המיוחסת לנאשם בפרשת העובדות, קובעות 'מסגרת' לראיות שתביא התביעה ועל פיהן נקבעת סמכותו העניינית של בית-המשפט. חוסר דיוק בציון הוראת החיקוק, עלול להטעות את הנאשם ולהניעו לנקוט קו הגנה, שאינו הולם את הוראת החיקוק 'האמיתית' אליה מתכוונת התביעה; ויחד עם זאת, להקים בסיס לטענות כנגד הרשעה בעבירה אחרת ובדבר העונש הצפוי בעקבות ההרשעה"** (קדמי, ע' 935).

לא מצאתי, כי ניסוח כתב האישום כפי שנוסח בתיק זה, עלול להטעות את המבקש ולהביאו כביכול לנקוט בקו הגנה שאיננו הולם את המהות, מה גם שהמבקש ממילא כפר במיוחס לו בכתב האישום, כך שאין חשש כי תפגע הגנתו. זאת ועוד, גם מקום אשר בו קיימת הסכמה כי קיים "פגם או פסול" בכתב האישום "אך זה לא גרם לקיפוח הנאשם בהגנתו, 'תיקונו' הינו חסר משמעות וניתן להמשיך בדיון על אף קיומו". (ראה לעניין זה - קדמי, ע' 1284).

10.

הוראת החיקוק בכתב האישום בתיק שלפני נוסחה על ידי המשיבה בזו הלשון :

"גרם מוות ברשלנות - עבירה לפי סעיף 304 לחוק העונשין התשל"ז - 1977 וסעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א -1961."

המשיבה טענה, כי אין מדובר בכפל אישומים אלא, בעבירה עיקרית אחת הבנויה (או מורכבת) משלושה סעיפי חוק.

גישתה של המשיבה מקובלת עלי .

בע"פ 60/81 צבי גור נ' מדינת ישראל, פד ל"ו (4) 505, נקבע כי **"העובדה, ששרשרת המעשים הולכה לנקודת שיא קטלנית, לא צריכה לגרוע מן התיאור הנכון של כל מרכיב נפרד ועצמאי כמעשה עבירה נפרד"**. כלומר, אישום אחד יכול להציג עובדות המהוות עבירה על הוראותיהם של מספר חיקוקים ולייחס לנאשם באותו אישום עבירה על כל אחת מהוראות חוק אלו.

סעיף 186 לחסד"פ מורה, כי אף אם הורשע הנאשם בעבירות מספר, אין להענישו יותר מפעם אחת בגין "אותו מעשה". טענת ב"כ המבקש היא, כי מהותית, העבירות בהן מואשם המבקש, הינן "אותו מעשה", היינו עבירה אחת מתמשכת. על כן לא ניתן, להאשימו בעבירות נפרדות בגין אותו מעשה, שכן באם יורשע, הוא חשוף לעונש מעבר לעונש הקבוע בגין העבירה העיקרית.

כב' השופט מ' חשין התייחס לטיעון דומה בע"פ 9804/02 שר נ' מדינת ישראל, וקבע לעניין זה, כדלקמן:

"...בסוגיה שלענייננו עתה - סוגיית ה'אותו מעשה' - יש להבחין בשלושה רבדים נפרדים: אחד, האם על-פי הנתונים שהוכחו לבית-המשפט יש ונכון - על-פי-דין - להרשיע נאשם בעבירה אחת או בעבירות אחדות? שניים, בהנחה שיש ונכון להרשיע נאשם בעבירות אחדות, האם ניתן להטיל עליו עונשים נפרדים בגין כל עבירה ועבירה (בין שעונשים אלה יחפפו זה-את-זה ובין אם יצטברו זה-אל-זה), או האם חייב הוא בית-המשפט להטיל עליו עונש אחד בלבד כהוראת סעיף 186 לחסד"פ? שלושה, בהנחה שרשאי הוא בית-המשפט לצבור את העונשים זה-אל-זה, מה שיקולים ידריכו אותו בהחלטתו אם יצבור את העונשים ואם יחפוץ אותם, כולם או חלקם?".

בהלכה נקבעו כלי עזר ומבחנים לקביעה כי מעשי נאשם הם "אותו מעשה" (בלשון סעיף 186 האמור) אשר לא ניתן להעניש בגינו יותר מפעם אחת (ראו למשל: ע"פ 2948/03 ברזובסקי נ' מדינת ישראל [17], 20.6.2005 פסקה 19 והאסמכתאות שם; ע"פ 3503/01 תפאל נ' מדינת ישראל (להלן - עניין תפאל [18]), בעמ' 870 והאסמכתאות שם).

המבחן הראשון הוא המבחן הצורני-עובדתי: אם ניתן להפריד את המעשים ולראותם כמעשי עבירות העומדים כל אחד בפני עצמו (ע"פ 104/89 דרורי נ' מדינת ישראל [19], בעמ' 849). בענייננו לא תיתכן מחלוקת כי מעשי המבקש, כפי שהם עולים מעובדות כתב האישום שבהן הודה, עונים על מבחן זה - ובנקל. מעשי המבקש... לחוליות, וכל חוליה היא [עבירה] בפני עצמה. לכל מעשה שהוא עבירה נפרדת - התחלה וסוף. בין המעשים חלפו פרקי זמן. למבקש הייתה ה"יכולת" להפסיק את ביצוע העבירות בכל שלב, וכל מעשה עבירה בודד מקורו בבחירה מודעת ונפרדת בעשייתו. אין מדובר אפוא במעשה...אחד... אלא ענייננו הוא במעשים...אשר ניתן, בלי כל מלאכותיות, להפרידם ולגדרם.

כלי העזר השני המסייע בענייננו הוא המבחן המהותי-מוסרי. עניינו בבחינת האינטרס הנפגע, אם ראוי כי לכל אינטרס יהיה ביטוי נפרד בגזירת הדין, או שמא האינטרס הנפגע הוא אחד וכולל. התפיסה כי יש אינטרסים אשר משנפגעו לא ניתן לאחדם לכדי אינטרס אחד כולל, מקורה בפגיעה בחיי אדם (ע"פ 1742/91 פופר נ' מדינת ישראל [20], בעמ' 302)... אכן, לא דין מעשי גניבה של סכומי כסף אשר ניתן לראותם, בנסיבות המתאימות, כגניבה אחת של סכום כסף גדול יותר (ראו את ע"פ 25/62 רימוק נ' היועץ המשפטי לממשלה [26], והשוו לע"פ 375/63 ענבתאוי נ' היועץ המשפטי לממשלה [27], בעמ' 232), כדין פגיעות בחיי אדם ובגופו אשר בהן יש שהאיחוד לא יהיה מן האפשר. בשונה מאינטרסים רכושיים אשר ניתן לעתים לקבצם, הרי "...שלכל אדם ואדם זכות משלו לחיים ולשלמות הגוף..." (השופט מ' חשין בעניין שר [16], בעמ' 476).

כך בענייננו. כתב האישום מתייחס למספר עבירות לכאורה שביצע המבקש ושהביאו לתוצאה הקשה של מות המנוח. המקרה שלפנינו רחוק עד מאוד, ממקרה שבו ניתן לומר כי על המעשים לחסות תחת "אותו

מעשה". העבירות לכאורה שביצע המבקש, עולות לכדי מעשים רבים, אשר ניתן להטיל בגין כל אחד מהם עונש בנפרד, ובמצטבר - מעבר לעונש המרבי הקבוע בעבירה הבודדת.

11. לעניין צירוף עבירות מ"חוק כללי" לעבירות מ"חוק ספציפי", נקבע כי אין בכך חריגה מכוונת המחוקק לתת ביטוי להתרחשות התעבורתית גם במישור החוק הכללי וגם במישור החוק הספציפי (ראה לעניין זה- ת"פ(ת"א) 40067/79 **פרקליטות מחוז תל אביב- מיסוי וכלכלה נ' ז'ק בן שמואל כהן** (פורסם ביום 13.10.2004); י. קדמי, **על סדר הדין בפלילים** (חלק שני, א, תשס"ט-2009, ע' 925).

משכך, אין בניסוחו של כתב האישום, בדרך בה נוסח בתיק זה, כדי לפגוע ביכולתו של הנאשם להתגונן בצורה הולמת. שכן העבירה לפי סעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה מבוססת על הוראות סעיף 304 לחוק העונשין ויש לראות את שניהם כמכסה אחת.

בבש"פ 7027/01 אכן ביקר בית המשפט העליון את אזכורה ושילובה של הוראת סעיף 304 לחוק העונשין והביע עמדתו, כי האישום בעבירה של גרימת מוות תוך כדי שימוש ברכב יכול ודי לו שיתבסס על הוראתו של סעיף 64 לפקודת התעבורה בלבד וכי כל תוספת לכך היא "בבחינת סרח עודף בלתי דרוש", **ואולם** בית המשפט העליון גם ציין שם, באותה נשימה, כי בקיומה העצמאי של העבירה על פי סעיף 64 לפקודת התעבורה אין ולא היה כדי למנוע מן התביעה להאשים אדם בעבירה של גרימת מוות תוך כדי שימוש ברכב על יסוד שילוב הוראותיה של סעיף 304 לחוק העונשין וסעיף 64 לפקודת התעבורה.

כלומר, המסקנה המתבקשת היא, שאין בשילובו של סעיף 304 לחוק העונשין בכתב האישום בתיק שלפני כדי להוות "פגם או פסול", המצדיקים להורות על תיקונו של כתב האישום.

12. לאור כל האמור לעיל, נדחית בזאת הטענה המקדמית והעתירה לתיקונו של כתב האישום.

המזכירות תעביר העתק החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, ה' תשרי תשע"ה, 29 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.